

Raportti Seurakuntavaalit 2018

Erja Piipponen, Helli von Essen, Kristiina Vähäkangas

6.2.2019

Vuoden 2018 seurakuntavaalien viestintäkampanjan tunnuksena oli # *Minun kirkkoni*, hashtagmuodossa #*minunkirkkoni* tai #*minkyrka*. Kirkkohallituksen luoman konseptin oli tarkoitus elää paikallisesti seurakuntien omissa sovelluksissa. Teema *Minun kirkkoni* herätti myös kritiikkiä, ja pari helsinkiläisseurakuntaa vetäytyi kokonaan myös pääkaupunkiseudun yhteisestä viestintäkampanjasta.

Helsingin vaaliviestintä rakentui kohdennetun viestinnän, oman jäsenlehden *Kirkko ja kaupungin* ja vaalikirjeen sekä kaupungilla näkyvän vaaliviestintäkampanjan varaan. Mahdollisuudesta asettua ehdolle sekä äänestää viestittiin pääasiassa seurakuntien jäsenille. Tätä tarkoitusta palvelivat Kirkko ja kaupungin välissä ilmestyneet vaalisivut (24.5.), kaksi vaaliliitettä (1.11. ja 15.11.) ennen ennakkoäänestystä sekä tulossivut vaalien jälkeen (29.11.). Vaalisivujen ja -liitteiden tuotantovastuu hoidettiin yhteisessä viestinnässä. Kirkko ja kaupungin toimitus julkaisi vaalivuoden aikana seurakuntavaaleista yhteensä 62 juttua. Lukumäärä sisältää artikkelit, kolumnit, pilakuvat ym. toimituksen oman aineiston. Kaikille em. vaalijutuille kertyi verkossa yhteensä 37 000 lukukertaa.

Pääkaupunkiseudun yhteinen vaaliviestintäkampanja. Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntien syksyn vaaliviestintäkampanjalla haluttiin vaikuttaa yli 16-vuotiaisiin jäseniin, joiden suhde kirkkoon on etäinen. Kampanjalla tavoiteltiin myös aikaisempaa korkeampaa äänestysprosenttia.

Minun ääneni, minun valintani -teemaa tuotiin näkyville pääkaupunkiseudun seurakuntien ihmiskasvoista ja inhimillistä puolta. Kampanjaan pyydettiin kymmenen seurakunnan jäsentä, joiden kasvoilla ja valitsemilla lauseilla tämä toteutettiin. Tavoitteena oli myös viestiä seurakuntalaisten osallisuudesta: äänestämällä vaikutetaan kirkon suuntaan. Seurakunnilta saadun palautekyselyn vastauksissa pääkaupunkiseudun oma kampanja sai kohtuullisen hyvät arviot (Seurakuntavaalien 2018 palautekysely seurakunnille).

Vaaliviestintäkampanjan kustannukset jaettiin kolmeen osaan. Helsinki maksoi 53,6 %, Espoo 26,3 % ja Vantaa 20,1 % yhteisen vaaliviestintäkampanjan mainos- ja mediatoimistokustannuksista (yht. n. 200 000 € + alv.). Mediavalinnat ratkaistiin suunnittelun edetessä yhdessä kilpailutuksella hankitun mediatoimisto Dagmarin kanssa.

Vaaliviestintäkampanja toteutettiin kaupungilla ennakkoäänestysviikolla 6.–10.11. sekä viime vaaleista poiketen myös 16.–18.11. Hankintakilpailun voittaneen mainostoimisto Dynamo&sonin kanssa yhteistyössä tuotetut vaalien kampanjainokset näkyivät pääasiassa digitaalisilla alustoilla ulkomainonnassa, verkkoviestintä- ja sosiaalisen median kanavissa. Ostettu verkkomainonta toimi parhaiten nuorten naisten seuraamalla demi.fi:llä.

Syksyn vaaleissa 2018 Helsingin äänestysprosentti pysyi ennallaan 11,3 % (11,3 %), Vantaalla nousi 9,0 (8,3 %) ja Espoossa laski 11,3 (12,5 %) prosenttiin. Muutamissa muissa isoissa kaupungeissa äänestysprosentit laskivat.

Vaalien kampanjaryhmä. Keskusvaalitoimikunnan tueksi perustettiin kampanjaryhmä, jonka tehtäviin kuului tukea viestintäkampanjaa eri tavoin. Vaalien jälkeen kampanjaryhmän budjetista maksettiin myös uusien luottamushenkilöiden koulutuspäivä Kulttuuritalolla 12.1.2019.

Verkkosivut ja vaalikampanjointi sosiaalisessa mediassa Seurakunnat käyttivät Helsingin yhteistä sisältöä vaalisivuilla ja lisäsivät paikallisseurakunnan omat vaaliuutiset sivuilleen. Kirkkohallituksen seurakuntavaalit.fi-palvelu oli kehittynyt aikaisemmista vuosista helppokäyttöisemmäksi ja loogiseksi, sivuilta löytyi kattavasti tietoa vaaleista. Tulevaisuudessa yhteisiä verkkosivuja vaalien valtakunnallisena "landing pagenä" tulisi viedä vieläkin pidemmälle siten, että verkko-ohjaus voitaisiin kaikissa seurakunnissa keskittää seurakuntavaalit.fi-sivuille. Tällä vältettäisiin sekaannusta aiheuttaneet kolmet eri "vaalisivut" verkossa: seurakunnan omat, Helsingin yhteiset vaaliverkkosivut ja valtakunnalliset eli seurakuntavaalit.fi-sivut.

Sosiaalisen median viestintäsuunnitelma koski Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntia, koska kyseisiä kampanjamateriaaleja tehtiin koko pääkaupunkiseutua varten. Versioita, kuvia ja videoita oli lähemmäs sata kappaletta levitettäväksi Instagramiin, Twitteriin ja Facebookiin. Karsintaa olisi pitänyt tehdä. Kirkko Helsingissä Instassa tavoitettiin parhaiten alle parikymppisiä ihmisiä, Facebook-sivut tavoittavat puolestaan vanhempaa väestöä. Kaikille niille vaalimainoksille, joille ostettiin mainontaa sekä Facebookissa että Instagramissa, saivat huomiota ja jakoja. Ilman maksettua mainontaa eivät sosiaalisen median kuvat nouse yli seurakunta- ja kirkkotodellisuuden.

Vaalit näkyivät helsinginseurakunnat.fi-sivuilla kävijäpiikkeinä. Ehdokkaiden numeroiden julkistaminen toi kävijöitä sivuille 30.9.–3.10. sekä ennakoäänestyksen aikana. Syksyn suurimmat kävijämäärät syntyivät vaalien jälkeisenä päivänä 19.11. n. 11 000 käyntiä. Vaalipäivänä 18.11. käyntejä oli 8 500 ja koko vaaliviikonloppu oli syksyn vierailuin ajankohtaverkkosivuillamme.

17.09.2018 - 20.11.2018 (65 Päivää)

helsinginseurakunnat_fi

Yhteenveto

SEGMENTIT

Sans Siteimprove

Organisaatio Organisaatio: Ladataan...

208 425

Käynnit

129 371

Kävijät

46,71 %

Uusien kävijöiden käyntejä

53,29 %

Palaavien kävijöiden käyntejä

42,72 %

Valitön poistumisprosentti

736 530

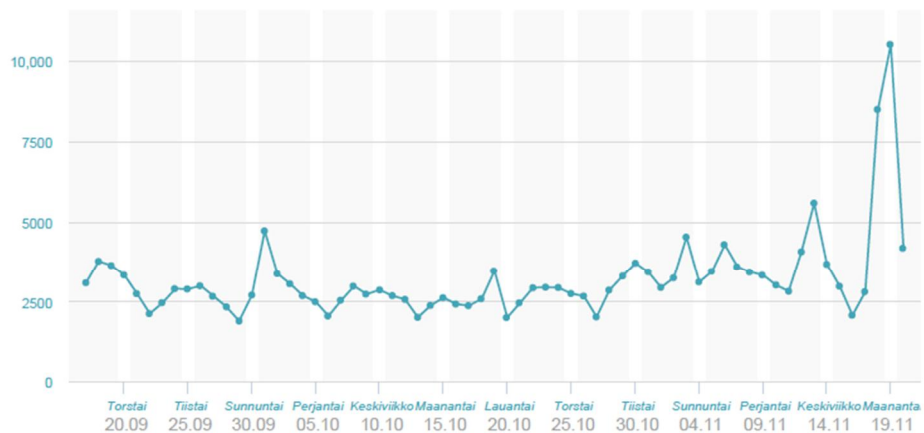
Sivulataukset

3,5

Sivulataukset / käynti

2 m 58 s

Käynnin kesto

Ehdokkaiden rekrytointi. Seurakuntavaaleissa ehdolle asettuneiden määrä laski viisi prosenttiyksikköä vuoden 2014 vaaleista. Yhteiseen kirkkovaltuustoon ja seurakuntaneuvostoihin pyrki vuonna 2018 yhteensä 634 (674) ehdokasta, joista 350 (376) oli naisia ja 284 (298) miehiä.

Ehdokkaiden ja ehdokaslistojen määrät 2010-2018					
	Yhteinen kirkkovaltuusto		Seurakuntaneuvostot		srk:t
	ehdokaslistoja	ehdokkaita	ehdokaslistoja	ehdokkaita	
2010	64	427	71	737	21
2014	60	442	64	656	21
2018	48	411	52	619	20

Yhteisen kirkkovaltuuston ehdokkaista 53 % (220) oli naisia. Ehdokkaista 20 % (82) oli vaalisyksynä jonkin seurakuntaneuvoston jäsen ja 13 % (54) yhteisen kirkkovaltuuston jäsen. Ehdokkaiden keski-ikä oli 48,5 vuotta.

Nuorten into asettua ehdolle oli alhainen, mutta hieman korkeampi kuin monessa kaupunkiseurakunnassa. Alle 30-vuotiasita ehdokkaista n. 15 % (61) tavoitteli valtuustopaikkaa, ja seurakuntaneuvostoihin ehdolle asettui 14 % (88) vaalikelpoista alle 30-vuotiasta. Vaalikoneeseen vastasi 95 % helsinkiläisehdokkaista, mitä voidaan pitää hyvänä saavutuksena. Ehdokasrekrytointiin täytyy kiinnittää enemmän huomiota jo vuoden 2022 keväällä.

Ennakoäänestys 6.–10.11. Ennakoäänestyksen siirto tiistaista lauantaihin toimi hyvin Helsingissä. Aktiivisemmin äänestettiin keskiviikkona, jolloin vaalihuoneistoja pidettiin avoinna pidempään, silloin äänesti 4258 henkilöä. Lauantaiksi järjestetyt vaalitapahtumat toivat paikalle yhteensä 3816 äänestäjää. Ennakoäänestyspaikat muualla kuin kirkon tai seurakuntien tiloissa kannattaa sijoittaa ihmisten suosimiin kokoontumispaikkoihin ja kulkureittien varrelle. Paikat tulee sopia yhteistyökumppaneiden kanssa vaalivuoden alussa.

Samat ennakoäänestyspaikat eivät välttämättä vedä äänestäjiä vuonna 2022. Narinkkatorilla äänestettiin vilkkaimmin näissäkin vaaleissa, mutta selvästi vähemmän kuin kaksissa edellisissä vaaleissa. Äänestäjät löysivät myös Kaarella, Malmintorilla ja Columbuksessa sijaitsevat ennakoäänestyspaikat. Viime vaaleista poiketen ennakoäänestystä ei voitu järjestää Itiksessä, jonka korvasi ennakoäänestyspaikka Redissä.

Äänestäneiden määrät koko Helsinki					
	ennakoäänät	lopullinen määrä	äänestysprosentti	Hki hiippakunta	Koko maa
2010	20930	43874	13,90 %	13,40 %	17 %
2014	17636	34134	11,30 %	10,80 %	15,50 %
2018	17414	32857	11,30 %	10,90 %	14,40 %

Huom! Äänioikeutettuja vuonna 2018 n. 12000 vähemmän kuin vuonna 2014.

Hylättyjen äänien määrä laski edellisistä vaaleista. Seurakuntaneuvoston vaalissa hylättiin 3,07 prosenttia eli 1008 ääntä ja yhteisen kirkkovaltuuston vaalissa 4,09 prosenttia eli 1293 ääntä. Neljä vuotta sitten hylättyjä ääniä oli kuutisen prosenttia.

Vaalikampanja ja seurakuntien aktiivinen vaalityö omalla alueella sai äänestäjät liikkeelle, ja välttimme äänestysprosentin laskun. Edellisvaaleja vilkkaammin äänestettiin muun muassa

Munkkiniemen seurakunnassa 17,5 % (14,9 %), Lauttasaassa 16,7 % (16,5 %), Roihuvuoressa 12,9 % (12,1 %), Pitäjänmäellä 12,1 % (11,2 %) ja Paavalissa 10,8 % (10,3 %). Meilahden ja Töölön seurakuntien äänioikeutetut äänestivät luottamushenkilöt uuteen Töölön seurakuntaan. Sopuvaalit Yhteiseen kirkkovaltuustoon järjestettiin Matteuksen ja Petruksen seurakunnissa.

Vaali-ilta ja tulospalvelu. Alustava äänestysprosentti saatiin jokaiselta seurakunnalta yhteiseen viestintään klo 20.10 mennessä. Uutinen alustavasta äänestysprosentista 11,3 % lähti medialle klo 20.20. Ensimmäisiä tuloksia läpipäässeistä saatiin jo ennen kello yhdeksää. Tieto valituista uutisoitiin keskiyöllä. Seurakunnat julkaisivat omia tuloksiaan heti niiden selvittyä. Seuraavissa vaaleissa vaalilautakuntia täytyy ohjeistaa tarkemmin vaali-illan tulospalveluun.

Muutamaa seurakuntaa hoputettiin tietojen tallentamisesta Vaalien tietojärjestelmään (Valas). Kirkkohallitukselta tuli vaali-illan ohjeet meille vasta perjantaina, ja kaikki eivät ehtineet kunnolla perehtyä niihin. Myös seurakunnat, joissa järjestettiin sopuvaalit (YKV/Petrus ja Matteus församlingar), hidastivat lopullisia tuloksia, koska kyseisten seurakuntien tiedot tallennettiin Kirkkohallituksesta Valakseen.

Seurakunnista kootun palautteen perusteella äänestys ja ääntenlaskenta vaalipäivänä sujuivat seurakunnissa pääosin hyvin.

Yhteinen kirkkovaltuusto, valitut			
	naisia	miehiä	uusia
2010	57	34	65
2014	57	34	66
2018	56	35	51

Jatkossa täytyy muistuttaa vaalilautakuntia laskemaan ensin yhteisen kirkkovaltuuston äänestysprosentti ja läpimenneet. Yhteinen viestintä tarvitsee kyseiset tiedot, koska media on kiinnostunut koko Helsingin tilanteesta.

Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto nuortui hieman, vaikka alle 30-vuotiaita valittiin kuusi vähemmän kuin vuonna 2014.

Uudessa kirkkovaltuustossa aloittaneista vajaa kolmasosa kuuluu yli 60-vuotiaisiin, kun neljä vuotta sitten heitä oli 40,6 prosenttia. Helsingin kirkkovaltuutettujen keski-ikä oli 50,9 (51,8) vuotta. Se on nuorempi kuin koko kirkon kaikkien valittujen luottamushenkilöiden keski-ikä 53,3 vuotta, mutta korkeampi kuin Helsingin ehdokkaiden keski-ikä 48,5 vuotta.